

РЕШЕНИЕ

№ 39479

гр. София, 26.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 55 състав, в
публично заседание на 18.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Диана Стамболова

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **10430** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД).
Образувано е по жалба от Ф. Х. Х., гражданка на И. чрез адвокат В. П. срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/4450/16.09.2025г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ – Л., с която е постановен отказ по заявление-декларация с вх. № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/4450/11.09.2025г. от Ф. Х. Х. за отпускане на еднократна помощ по чл. 10а, ал. 1 от ЗСПД за ученици. В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорената заповед, поради издаването ѝ при съществено нарушение процесуалните правила, неспазване на материалния закон и правото на ЕС. Моли за отмяна на оспорената заповед.

В съдебно заседание, жалбоподателят, редовно уведомен, не се явява, не се представлява.
Ответникът - Директор на Дирекция „Социално подпомагане“-Л., към Регионална Дирекция С.-град, чрез юрк. Л. оспорва жалбата по изложените в мотивите на заповедта аргументи. Моли съда да постанови решение, с което да отхвърли същата и да потвърди процесната заповед като законосъобразна и правилна. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, като прецени поотделно и в съвкупност събраните по делото доказателства, становищата на страните и съобрази приложимия закон, намира за установено от фактическа страна следното:
Производството пред административния орган е започнало по подадена заявление-декларация от Ф. Х. Х., гражданка на И., и майка на детето Ш. Саадалдин Саеб. Те са с предоставен хуманитарен статут.

Със заявление-декларация с вх. № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/4450/11.09.2025г., на основание чл. 10а от ЗСПД е поискано отпускане на еднократна помощ за ученик, записан в първи клас. Към

заявлението е приложено удостоверение № ССР-684-22-И/04.09.2025г., че детето е записано като ученик в първи клас, издадено от директора на 104 ОУ „З. С.“ [населено място].

С оспорената Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/4450/16.09.2025г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ /ДСП/ – Л., на основание чл. 10, ал. 4 от ЗСПД и чл. 4, ал. 1 от ППЗСПД във вр. с чл. 10а, ал. 5 и ал. 6 от ЗСПД, на Ф. Х. Х. е отказана еднократната помощ за ученик. Мотивирана е с това, че не са изпълнени материалните предпоставки за отпускането ѝ: на основание чл. 3, т. 5 от ЗСПД- право на семейни помощи за деца имат семейства на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. Семейството са граждани на И. с предоставен хуманитарен статут.

Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/4450/16.09.2025г. е връчена на Ф. Х. Х. на 28.09.2025г. срещу подпис, видно от приложеното известие за доставяне. Жалбата срещу нея е депозирана на 01.10.2025г.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в срока по чл.149, ал. 1 от АПК, от надлежната страна при наличието на правен интерес, поради което същата се явява допустима за разглеждане.

Разгледана по същество жалбата е основателна по следните съображения:

Съобразно чл. 10, ал. 4, във вр. с чл. 10, ал. 5 от ЗСПД, отпускането на семейни помощи за деца или отказа за отпускането им се извършва със заповед на директора на дирекция „Социално подпомагане“ или упълномощено от него лице. Оспореният акт е издаден от компетентен орган, в рамките на неговата компетентност, при спазване на законовите изисквания за форма и съдържание, както и при спазване на административнопроизводствените правила.

Между страните липсва спор по отношение на фактите. Не е спорно обстоятелството, че Ф. Х. Х. и дъщеря ѝ Ш. Саадалдин Саеб са граждани на И., както и, че имат предоставен хуманитарен статут на територията на Република България. Не се спори, че малолетното дете Ш. Саадалдин Саеб е записано в 1 клас в училище в [населено място].

Спорът е как трябва да се третират по ЗСПД чуждите граждани с предоставен хуманитарен статут. Категоричен отговор на този въпрос ЗСПД не дава. Действително, по отношение на чужденците, разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД предвижда единствено, че семейни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждащи децата си в страната чужди граждани на реципрочна основа или ако е предвидено в друг закон или международен договор. Тоест ЗСПД не предвижда изрично дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на лицата - чужди граждани, на които е предоставена международна закрила. Съгласно нормата на чл. 32, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците, чужденците, с предоставен статут на бежанец имат всички права и задължения на българските граждани с изключение на правото да участват в избори за държавни и местни органи, национални и местни референдуми, да участват в създаването и да членува в политически партии, да заемат длъжности, за които със закон се изисква българско гражданство, да бъдат военнослужещи, както и други ограничения, изрично предвидени със закон. ЗСПД не съдържа ограничения в правата на достъп за лицата с бежански статут до социалната система, в частност до регламентирания в него семейни помощи. Отсъствието на специална уредба по отношение на получилите бежански статут в ЗСПД следва да се разглежда като липса на ограничение в правата на тези лица по смисъла на чл. 32, ал. 1, т. 4 ЗУБ и те следва да се третират като български граждани.

Наред с това следва да се вземе предвид и чл. 28, параграф 1 от Директива 2004/83/ЕО, регламентиращ задължения на държавите – членки да полагат грижи получилите статут на бежанец да получават в държавата-членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава-членка,

както и да се съобрази и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила. Нормата на чл. 29 от директивата Директивата предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила, се определят от националното право, но съгласно параграф 2 от разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. Няма съмнение, че предоставянето на семейните помощи за деца следва да се разглежда именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход, както е посочено и в т. 45 от преамбюла на Директива 2011/95/ЕС. Ето защо тълкуване и прилагане на чл. 3 ЗСПД, според което чуждите граждани с предоставен хуманитарен статут, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България, не разполагат със същите права за социално подпомагане като тези на българските граждани, вследствие на което те не могат да получават семейни помощи за деца извън хипотезата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, противоречи на чл. 32, ал. 1 ЗУБ и на Директива 2011/95/ЕС, и не съответства на целта на закона.

Въведеното от законодателя ограничение в разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД не следва да се прилага и по силата на чл. 27, т. 3 от Конвенцията на ООН за правата на детето, според който държавите страни по Конвенцията, в съответствие с националните условия и в рамките на своите възможности, предприемат необходимите мерки с цел да подпомагат родителите и другите лица, отговорни за детето, да осъществяват това право и в случай на нужда предоставят материална помощ и програми за подпомагане, особено по отношение на изхранването, облеклото и жилището. Конвенцията е ратифицирана с решение на Великото народно събрание, в сила за страната ни от 03.07.1991г. и съгласно чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България, международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила, са част от вътрешното право на страната, като имат предимство пред нормите на вътрешното законодателство, които им противоречат.

С оглед на изложеното, настоящият съдебен състав намира, че тълкуване и прилагане на чл. 3 от ЗСПД, според което чуждите граждани с бежански/хуманитарен статут, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България, не разполагат със същите права за социално подпомагане като тези на българските граждани, вследствие на което те не могат да получават семейни помощи за деца извън хипотезата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, противоречи на чл. 32, ал. 1 от ЗУБ и на Директива 2011/95/ЕС, и не съответства на целта на закона. Въз основа на анализа на цитираните разпоредби се налага извод за незаконосъобразност на оспорената заповед. Същата следва да бъде отменена, а преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне по заявлението-декларация, при съобразяване на дадените в настоящото решение указания.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл. 173, ал. 2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 55-ти състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-ЛЦ/4450/16.09.2025г. на Директора на дирекция „Социално подпомагане“ – Л., с която е постановен отказ по заявление-декларация с вх. №

ЗСПД/Д-С-ЛЩ/4450/11.09.2025г. от Ф. Х. Х. за отпускане на еднократна помощ по чл. 10а, ал. 1 от ЗСПД за ученици.

ВРЪЩА преписката на Дирекция „Социално подпомагане“ – Л., за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона.

Решението е окончателно.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: